

č. 3. tr. ř.). Podobně ustanovuje § 170. č. 5 a § 247. odst. 2. tr. ř., že osoby, které jsou stíženy značnou slabostí paměti a pozorování, nesmějí pod neplatností přísahy býti do přísahy vzaty.

4. Upadl-li obžalovaný, který byl odsouzen ku trestu smrti nebo ku trestu žaláře neb vězení v době, kdy rozsudek měl býti vykonán, v duševní chorobu, má se výkon rozsudku odložit na tak dlouho, až se jeho stav zlepší (§ 398. tr. ř.).

Blokáda.

I. Pojem. Blokáda v širším slova smyslu jest uzavření jistého obvodu na pevnině nebo na moři ozbrojenou mocí, aby každé spojení na venek s obvodem tímto bylo přerušeno; v užším slova smyslu znamená blokáda pouze uzavření jednotlivého přístavu, pobřeží neb úžiny mořské a pod.

II. Druhy blokády.

1. Blokáda pevnosti. Blokáda pevnosti má místa, není-li obležení pevnosti možným anebo nutným. Účelem jejím jest, aby každé spojení s místem opevněným, v blokáde se nalézajícím, bylo přerušeno, tedy aby zabráněno bylo dovozu potravin, dodávání zpráv atd. Tímto obklíčením má býti vojsko a obyvatelstvo v pevnosti uzavřené k tomu donuceno, aby se vzdalo straně válečné. Blokády užívá se jen při pevnostech, jež jsou buď příliš rozsáhlé aneb při jichž poloze, jako při pevnostech skalních aneb horských, nelze se nadíti, že se brzy vzdají.

Od blokády třeba rozeznávati pouhé obležení, při kterém jedná se pouze o dobytí určitého místa opevněného, kdežto při blokáde běží hlavně o to, aby nepřítel donucen byl k uzavření míru. Každá moc neutrální jest dle práva mezinárodního povinna všeho se zdržeti, čím by blokáda pevnosti se rušila.

2. Blokáda přístavu anebo pobřeží rozeznává se od blokády pevnosti tím, že se při ní nevyhledává formálního vyhlášení války; pouze blokáda pevnosti jeví se jako následek vyhlášené války. — Blokády přístavu nebo pobřeží může se tedy užítí jak před ohlášením, tak i po vyhlášení války. Před vyhlášením války používá se blokády často ku repressáliím neb k tomu, aby se zamezilo jistým hrozícím porušením právním, ku př. tajnému zbrojení. Blokádu druhu tohoto neuznává však právo mezinárodní.

Pro blokádu přístavu nebo pobřeží platí následující zásady:

a) Blokáda počíná se tím okamžikem, jakmile přístav nebo pobřeží skutečně uzavřeny byly.

b) Formální ohlášení (notifikace) blokády mocím neutrálním jest mezinárodním právem dovoleno. Tímto formálním ohlášením, které se činí buď cestou diplomatickou nebo veřejně, nabývá blokáda platnosti též proti mocím neutrálním.

c) Blokáda pozbývá účinku oproti mocím neutrálním, byla-li přerušena mocí blokádu provádějící buď úmyslným neb zavinělým vzdálením se vojska obléhacího; blokáda však nepozbývá platnosti, byla-li přerušena nějakou mocí vyšší (force majeure), na př. nehodou živelní (bouří, ohněm).

d) Byla-li blokáda zrušena, není potřebí to zvláště oznámiti mocnostem neutrálním.

e) Námitka, že loď ku přístavu plující o blokáde nevěděla, jest vyloučena, leč že by blokáda byla formálně ohlášena v okamžiku, kdy loď vyplula, aniž by o blokáde byla zvěděla.

f) Lodě, které blokády nedbají, aneb které neutralitu porušují (dovážením depeší, zpráv, válečných zásob atd.), podléhají i s nákladem konfiskaci.

III. Smlouvy mezinárodní. Deklarací mocností evropských na pařížském sjezdu ze dne 19. dubna 1856, která byla v Rakousku výnosem ministerstva záležitostí zahraničních ze dne 3. května 1856 č. 69. ř. z. vyhlášena, prohlášena byla toliko skutečná blokáda za platnou, t. j. blokáda taková, která se zachová v platnosti mocí vojenskou dostatečně silnou, by se každému přiblížení ku břehu nebo přístavu skutečně zabránilo. V této smlouvě byla přijata zásada: »Volná vlajka, volné zboží« — »Nevolná vlajka, volné zboží«, z čehož vyplývá, že jenom zboží původu nepřátelského na lodi nepřátelské konfiskaci propadá. Prohlašuje totiž deklarace pařížská, že lapání lodí se zrušuje, že prapor neutrální chrání zboží nepřátelské vyjímajíc kontrabant válečný, a že zboží neutrální, vyjímajíc kontrabant válečný, nemůže pod praporem válečným býti zabaveno. Rakouská vláda dbala vždy přísně těchto ustanovení deklarace pařížské; ve válce s Francií a Sardiníí roku 1859 byla nařízením ze dne 11. května 1859 č. 76. ř. z. a ve válce s Pruskem roku 1866 nařízením ze dne 13. května 1866 č. 60. ř. z. všem úřadům opětně oznámena s vyzváním, aby zásad těch jak náleží šetřeno bylo.

IV. Porušení blokády. Blokáda jest porušena, když loď, nedbajíc skutečného stavu blokády, snaží se do místa uzavřeného vniknouti neb místo to opustiti. Porušila-li loď blokádu, propadá jako dobrá kořist moci blokádu provádějící, leč že by majitel nákladu věrohodně prokázal, že porušení blokády se stalo proti vůli jeho nebo bez jeho vědomí; v tomto případě zabaví se jen loď, nikoli zboží. Loď propadá konfiskaci, činí-li odpor prohlídce neb nemůže-li prokázati neutralitu, neb jedná-li proti pravidlům o blokádě. — Zavedením soudů lapačských dostalo se zabaveným lodím právního prostředku, aby se mohly proti zabavení brániti, při čemž třeba rozeznávati lodě státu nepřátelského a lodě moci neutrálních. Při lodích nepřátelského státu rozhodne soud lapačský po řízení velmi stručném, kteréž vylučuje téměř všechny obrany, zdali byla loď lapena právem čili nic. Bylo-li lapení potvrzeno, připojí se ještě trest (propadnutí nákladu, lodi neb obou). Jedná-li se však o zabavení lodi neutrální, nastává řízení reklamační, ve kterém majitel lodi neb nákladu vystupuje co žalobce.

Bludařství viz Rušení náboženství.

Bolestné viz Náhrada škody.

Bona caduca viz Odúmrť.

Bon. Slovem »bon« označují obchodníci úpisy dlužní a poukázky písemné znějící na placení jistého obnosu peněžního nebo na plnění určitého množství věcí zastupitelných. Pojem »bon« zahrnuje v sobě nejen úpisy dlužní ve smyslu § 1001. o. o. z., nýbrž i poukázky a listy závazné na řád znějící člu. 301. obch. z. a konečně všechny listiny, i když nezní na řád, jichž vydatel bez udání titulu zavazuje se plniti určitý obnos nebo množství tomu, v jehož prospěch listina zní. Bon v užším slova smyslu postrádá tedy jednak důvodu závazkového (causa debendi), jednak nezní na řád, nýbrž svědčí buď osobě určité neb majiteli. Platnost takového bonu jest dle práva občanského, které neuznává platnost smluv abstraktních t. j. smluv důvodu závazkového postrádajících, spornou. (Srv. § 864. o. o. z.) Přípisem ze dne 7. listopadu 1855 č. 967. prohlásilo min. sprav., že listina, ve které není